Ч. 51. Чернівцї, вівторок дня 5. (17.) марта 1896. Рочник XII.

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ виносить
на цїлий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . . 1 „ — „
для заграницї 20 рублїв або 40 франків.

Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

БУКОВИНА

ВИХОДИТЬ

щодня кромі недїль і руских сьвят о год. 5. по пол.

Редакция і Адміністрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2.)

Оголошеня приймає ся за оплатою 6 кр. від стрічки; а в „Надісланім“ по 10 кр. від стрічки.

Наша бездїльність народна.

VI.

(Конець).

В теперішній хвилї єсть справа еміґрациї вельми пекуча справа. Відомо всїм, що маємо чоловіка, котрий їздив в сьвіт, щоби наочно переконати ся, куди би найлучше було справити еміґрацийну нашу мізерию. Але на жаль сей пан не може всього сказати. Мимо то аж присїдають до него, просячи, щоби дещо сказав. Чи не було би лучше, піти иньшою дорогою, щоби дізнати ся і написати людям, що потрібне? Дорогу сю вказав один з членів теперішному видїлови; спитав заразом, чи не здали би ся деякі, майже готові працї? Не знати, як сю справу видїл полагодить. Автори починають уже бояти ся, посилати свої працї, бо ті залежують ся в редакцийних комітетах і потім нїкому не подобають ся. Таке приключило ся н. пр. працї з антропольоґії про рід людский тому, здає ся, що була оперта на строгих позитивних дослїдах Quadrefages-а, не на теориях дарвінїзму. Автор сеї працї переслав єї менї пізнїйше до перечитаня; я подивляв вельми інтересне, а дуже популярне представленє предмету, що будив би і в селянина велике зацїкавленє, і розуміюче, який вплив ся праця мала би на уми нашої молодїжи, читаючої дещо о теориї еволюцийній, розуміючи єї єдино науково, — не можу нїяк зрозуміти, як можна було сю працю відкинути фразою: для селянина она за наукова! Зрозумію хиба лиш тодї, коли розгляну ся, що замісць такої працї дано сему селянинову для єго просьвіти? Давано в тім часї повістки одну за другою, — повістки, котрі не велику честь роблять товариству просьвітному, що видає до року що найбільше 10 „просьвітних“ книжочок. Отже вертаю на своє: робітники суть у нас, роблять много, і робили би більше; але ті, що повинні спомагати їх роботу, не дають їм робити, і самі не роблять нїчого, а коли й що роблять, то від напасти, ut aliquid fecissi videantur.

VIII.

З умілостю не родять ся люди, а вчать ся єї від других. Тою дорогою йде всяка умілість. Коли-б у нас, у передових кращих людий, була добра, сильна воля, прийшла би сею дорогою всяка умілість, не були би ми в вічнім застою, в пригнобленю, в нищетї духа. У нас друкує ся дещо: чи часописи наші набрали по днесь умілости, добрим книжкам робити рекляму, а драпь лїтературну робити неможливою? Бачуть працї, як в тій справі поступають иньші часописи, а таки не мають волї, з них набрати сеї умілости. Наші люди бачуть орґанїзацийну силу віденьских християньских суспільників; чи прийшла кому з них воля вглянути в їх орґанїзацию, в средства, якими они інтелїґентні верстви столицї здужали відтягнути від служби лїбералїзмови, довести не маси, а ц. к. урядників до нечувано імпонуючої борби за християньскі засади? Чи наше „Дїло“, наша „Народна Рада“, наші передові люди у Львові і в головнїйших центрах провінциї виявили коки волю, бодай розглянути ся в окликах Люеґерівскої партиї, в її аґітацийних письмах, брошурах? Коли не на се, щоби дещо з того приноровити до наших обставин, то на те бодай, щоби мати розуміне, чому цїлий Відень, чому ц. к. урядники навіть, віддали ся з цїлим серцем д-ру Люеґерови до диспозициї. О Люеґері пише ся у нас дещо; всякий чувствує, нехотячи, для него почесть; але чей кождий знає, що Відень йде за Люеґером не задля красних єго очий. Які засади репрезентує, що хоче, чим цїлий Відень, не йно маси, але й високо інтелїґентні круги позискав Люеґер? Що се, то товариство християньско-суспільне, котрому не скрутив карку не то премієр мінїстрів, (нема найменьшої певности, чи ґр. К. Баденї мав такий намір — Ред.), але

ПАМЯТИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА.

Володимира І. Масляка.*)

Над золотоверхим Київом рускім встав маєвий, слїзний ранок. Від заходу котив вітер чорні навислі хмари; на деревах Крещатика повисла з дощу густа роса — цїлий видокруг і від лївобережної і правобережної України розслезив ся — заплаканий, засумований. По Днїпрови сунула сива мрака столичних відпарів. Але подуло і від півночи. Потягнула студїнь тим прошибаючим холодом фіньских багон...

На Подолї у Днїпровім заливі захитали ся байдаки, човни і судна; по Днїпрових лугах затихли рані соловеї. А тота північна студїнь пригадала ся ще раз жителям південної України... Недавно.. що йно земля прибрала ся в красу доби весняної, а ще раз відгомін зими, рідний брат Ангела півночи прийшов, надлетїв, ударив об сьвіжу зелень і об сьвіжий цьвіт вже цьвітучої деревини і так звялив єго, як два місяцї перед тим Ангел смерти звялив житє великого сьпівака Кобзаря в столици, вимощеній козацкими вольними а окраденими трупами.

Але в золотоверхім Київі рух і стиск. З гробницї церкви Рождества Христового пролунали послїдні звуки заупокійної панахиди, заворушились хрести і корутви... А шпалїром двох лав люду двигнув ся ід Днїпрови величавий своїм виглядом похід по муравяній дорозї, до Ланцюхового мосту. Попереду хрести з корутвами, за ними хор, за хором тьма духовеньства, за духовеньством товпа народу, товпа молодїжи. Між нею на раменах козацких нащадків домовина з тлїнними останками того, що мав на дожидаючім пароходї відбути послїдний кусень дороги на місце вічного супочинку.

І кому-ж забагло ся в таку хуртовину та і в неблизьку дорогу? Відповідь на се прочитаймо в лїтописи „матери городів руских“: Дня 26. лютого 1861 р. переставив ся в Петербурзї во жизнь вічную Тарас Шевченко; дня 2-го мая того року останки єго привезено в Київ, а звідси пароходом дня 10. мая в Канїв, де і після єго завіщаня:

„Як умру, то поховайте
Мене на могилї
Серед степу широкого
На Вкраїнї милій,
Щоб лани широкополі
І Днїпро і кручи
Були видні, було чути,
Як реве ревучий“...

похоронено єго, могилу вивершено і зазначено високим хрестом дубовим.

Отже сими днями минуло від хвилї смерти єго 35 лїт. Трийцятьпяті роковини минули з хвилї проців зі сьвітом народної Зорі, віщуна, що побачивши сьвіт божий дня 25. лютого 1814 року в селї Моринцях, звенигородского повіту, на Вкраїнї, зажив в житю своїм всього, лишень не зазнав добра нї долї.

А прийшов на сьвіт в годину тяжкого народного смутку. По давній Січи слїду не стало, минули ся давно козацкі жупани і чубате завзяте козацтво, на славній, зеленій Українї, що грудьми синів своїх заступала добро цивілїзованого сьвіта, а за те сама кровю, слїзми і потом умивала ся, воля пішла вже давно в могилу розриту. Кругом серед тяжких злиднїв і сумраків крепацтва бачило ся неволю і окови. Закріпощений, в паньщину переведений люд в порабощеню своїм зітхав до сонечка вольности, як птах запертий в клїтку, як невольник в татарскому яссирі. І се були наслїдки давних времен. І крамоли князїв руских і те, що за тим пішло: пановане Татарви, Литви і польскої шляхетчини і пановане московске, все разом засилило давний лицарский народ в ярмд. В нїм ходили родичі Шевченка, єго зазнав і він в лїтах своєї весни, своєї незавидної молодости. Під рідною стріхою чи раз недостаток і журба мужицкої долї, відтак перші лїта шкільної науки, побої дяко-учителїв, перші кроки в науцї рисунків і вигляд на будуче: стати за ласкою дїдича малярем-невольником — от всьо, чим душа поетова болїти мусїла, за чим за порадою, за прихильностию добрих, гуманних людий не визволив ся з закріпощеня. Тїшив ся своєю свободою, а ридав над тим, що рідня єго, що єго найблизші, що єго родичі остали в крепацтві в поровень із всїм українським людом. Сяєво вольности скинуло з грудий єго змору, але в тих грудях було серце велике, щи-

*) Се єсть вступне слово, виголошене дня 8. с. м. на вечерницях в станїславівскій „Рускій Бесїдї“ в 35-ті роковини смерти Т. Шевченка. — *Ред.*

й диспозицийні фонди лїбералів, сих дуків над дуками? О сїм нам, що проголушуємо фразами полїтику засад, не треба, здає ся, знати...

Знаєте, як у нас веде ся народна полїтика? Припадково зійдуть ся в касинї виділовцї „Народної Ради“; і обізве ся з них один: „ану, зробимо засїданє! Пан А. нехай представить теперішне полїтичне наше положенє.“ Пан А. ex abrupto скаже то, що дасть ся сказати; пан Б. спитає, що робити; пан В. розведе жалї, що на провінциї не робить ся нїчого; а пан Г. зреасумує всьо і скаже, що треба орґанїзациї. На сїм конець,—а за кілька місяцїв, коли пощастить ся знову припадково зібрати ся в комплетї, то саме da capo. Се не іронїя; се, принаймнїй в недавних часах, гірка була дїйстність. Так то заходять ся у нас Русь ратувати...

Не инакше дїє ся на провінциї, у видатнїйших центрах. Тут скаже ся, що у Львові нема людий; що треба би провінциї самій взяти ся до роботи. Признають, що „Народна Рада“, нехай би була і як енерґічна, фізично не в силї овладїти цїлою провінциєю, бо-ж ходить о розтягненє роботи майже на 4.000 сїл; що для орґанїзованя народної роботи треба сотворити кілька значнїйших полїтичних центрів на провінциї. На се годять ся. Але предложи їм плян дїйствованя, жертвуй услуги їздити в ріжні сторони, збирати і заохочувати людий, розстарай ся і предложи готові статути, випробовані що-до їх орґанїзацийної сили у иньших, нхай по просту до роботи, до готового, — они зацукнуть ся, що анї руш! Що дня майже тратимо ґрунт під ногами; патріотизму повні уста, а роботи — дуля!.... Нехай би принаймнїй предложений плян дїйствованя розважили, роздумали; нї, — відкинуть a priori, бо він жадає працї, зірваня з дотеперішним шлендрияном; не говореня о засадах, конкретно не формульованих, а бою за конкретно проклямовані, цїлим єством душі відчуті засади!

* * *

Богато ще на сю тему дало-б ся сказати. І скаже ся, коли сей протест против нашої бездїльности народної лишить ся без успіху. Через блуди, легкодушність, чи злу волю одиниць не може народ пропадати, не можна що-раз ширші круги народу доводити до десперациї, а рвучих ся до працї робітників до апатиї.

В Вашій часописи було розбиране питанє, чим займають ся Русини в вільних від фахового занятя хвилях. Було писане всяке; однак одно не було подане: У нас суть люди, що пером і головою працюють для народу, і працюють щиро, до упадку сил, помимо фахових занять. Ночи собі уймають для сеї працї. Але у нас суть люди, передові до того, котрі й самі не працюють, і тамтих від працї відводять, до неї зражають всїми способами, які мають до розпорядимости.

Скаже хто: може праця тамтих лиха, нездала? Я знаю, що працї кількох з таких людий, скілько разів появили ся печатані, подобали ся загально. Я знаю нарештї те, що напрям їх працї не заступлений нїким; і що се, що подає ся, не єсть лучше від того, що они могли би подати. Се кажу о тих, що їх знаю; а скілько-ж може бути до працї передовими людьми зражених, котрих не знаю?

Не робити і других не допустити до роботи, з зависти, з інтересу, односторонного упередженя, чи з ограничености — ось в тім головна наша народна мізерия!

НОВИНКИ.

ЧЕРНІВЦЇ, дня 16. марта 1896.

Конкурс. З початком нового шкільного року 1896/7 буде отворена низша нїмецка ґімназия з одною рускою паралелькою в Чернівцях. Бук. кр. рада шкільна виписала конкурс на посади: 1) одного директора; 2) трех сталих професорів для клясичної філоґії яко головного, а нїмецкої мови яко побічного фаху з нїмецкою мовою викладовою; 3) одного сталого професора для клясичної філоґії яко головного, а рускої мови яко побічного фаху з рускою і нїмецкою викладовою мовою; 4) одного сталого професора натуральної історії яко головного, математики і фізики яко побічного фаху з рускою і нїмецкою викладовою мовою. Речинець до 20-го квітня с. р.

Народне віче відбуде ся дня 24-го с. м. в Старім Містї в сали міскої ради. На порядку дневнім стоїть: економічне положенє нашого народу, громадский закон і єго зміна, виборча реформа і внесенє участників. Початок віча о 11-ій год. перед полуднем.

Нове полїтичне товариство. Селяни львівского округа були дуже невдоволені акциєю „Народної Ради“ у Львові підчас соймових виборів і задумали завязати осібне полїтичне товариство. Тому радили ся рускі селяни з польскими і рішили сю справу так: Вибрано передовсїм комітет, котрий уложив статути і передав їх галицкому намістництву. Товариство має назву „Селяньска Рада“.

Впр. митрополит Аркадій Чуперкович висьвятить ся дня 19-го квітня с. р, в гр. пр. церкві у Відни. Висьвячувати будуть епископи з Задару і Катаро, др. Никодим Миласи і др. Герасим Петранович з відповідно численною асистенциєю духовеньства. Більше-меньше 14 днів опісля наступить в Чернівцях торжественна інсталяция новоло митрополита.

Потреба рускої книгарнї в Чернівцях. (Письмо з села). Що попит за рускими книжками росте, треба признати, хоть би й з тим застереженем, що той попит дуже повільно змагає ся і переважно все ще обмежає ся на шкільних книжках. Та хоть би й так. Взявши на увагу власне то, що число руских шкіл зростає, що множить ся й число осьвічених людий, можна й без статистики довести, що нинї в нас

ре, поетове! Чистотою оно кормило ся, правдою кріпило си, а кровю-сукровицею наливало ся. Недоля люду єму рідного зворушила глубину єго чутя. Пішли зпід серця ті піснї голосні, як пророка слово, поляли ся ті звуки мягкі, тонкі а так нїжні, як слези в дївочім, невиннім оцї. Перебендя і Тополя, до Основяненка і Катерина — они зразки перших поривів, буркотових орлиних злетів, а в тій послїдній один живцем викроєний і наглядно представлений боляк з орґанїзму вкраїньского простолюдина.

Вже душа поетова стала розмавляти і з Богом і з природою землї України, вже єго серце щебетало Господню славу, а єго душа здвигла ся високо і буйно на хмарі край сьвіта гуляти. Поет бачив вже широко отвертими очима те земельне горе: що на нїй, хоч широкій, куточка нема, нема захисту для чоловіка, бажаючого всїм близним і всїй твари правди і добра. Вже він, додумуючись до сути давної минувшости краю свого, єдиного, умів сьпівати:

Було колись, Запорожцї
Вміли панувати;
Панували, добували
І славу і волю...
Минуло ся, остали ся
Могили на полї.

І все одно, чи були се могили над давно погасшими борцями за добро батьківщини, чи були они могилами рано-порано злобою людскою закинених і знївечених таких чутких а любовю палких сердець, як се читаємо в „Катеринї“.

Перейшло пять лїт. Поетова муза звивала що-раз нові цьвіти у вінець єго слави. Вийшли друком: Утоплена, і Наймичка, Тарасова ніч і Гамалїя, бо рука кобзаря не сходила нї на хвилину з того живчика, що ним відзивало ся тихе житє єго народу. Тихі, родинні семейні драми житя і згадки славної бувальщини як в Іржавци в Полуботку, сама врештї душа народу були знатним предметом під аналїзу ґенїя. Читаючи учив ся, пишучи розвивав ся, викохував свій талант, свою могучу силу, поки она врештї не спромогла ся на великий рішучий протест, на велике єго слово, влучаюче в суть затїй і в деспотизм гнобителїв полїтичних, і в захланність гнобителїв домашних і синів-недолюдків своєродних, що хоч кість з кости вкраїньского роду „гірше катів свою матер розпинали“.

Московска цивілїзация, загарбавши Україну, з тих самих мотивів пішла на дальші здобутки; пішла заковувати і других вольних синів вільних земель... З їх грудий проливала она море крови

огненное море...
Слава, слава
Хортам і гоньчим псарям
І нашим батюшкам царям
Слава!...

бо

„Напоїть
Всїх цариків би стало
З дїтьми і внуками втопить
В слезах удовиць“

кличе поет в своїм „Кавказї“, а в горю серця свого на вид такої нехристияньскої неправди досьпівує:

„По закону Апостола
Ви любите брата,
Суєслові лицеміри,
Господом прокляті.
Ви любите на братови
Шкуру а не душу —
Тай лупите по закону!!“

Вже-ж закон строгий, не легкий. Для своїх примх вибирає що найкрасших синів, щоб гинули не за Україну а за єї ката.

Неодному довелось пролить
Кров добру не чорну; довелось запить
З московскої чаши московску отруту.

Для примхи катів-деспотів ішли благородні сини здобувати Сибір на гріб для синів великих народів православних;—для примхи царів ішло козацтво кістками своїми мостити багна під грізну столицю для них і для їх неправди,— бо

„У всякого своя доля
І свій шлях широкий:
Той мурує, той руйнує,
Той неситим оком
На край сьвіта позирає,
Чи нема країни,
Щоб загарбать ю з собою
Взять у домовину.
А той нишком у куточку
Острить ніж на брата!!

З братної любови, з тих присяг, зложених українському народови московскими царями, вийшли консеквенциї історично иньші.

(Конець буде).

руської книжки більше жадають ніж коли-небудь перед тим.

Як-же супротив того має ся наша книжкова торговиця? — На Буковині її взагалі майже не видко, а що гірше в Чернівцях, бо в осередку нашого духового житя, її ще меньше видко, ніж в такій Вижниці або Садаґурі!... Се є факт, що в Вижниці знайшов ся книгар-видавець бодай для кількох худеньких руских книжочок, тимчасом коли в Чернівцях ви даремно за таким книгарем шукали би. А в Садаґурі знов можете побачити в однім склепику більше виставлених руских книжок, ніж у Чернівцях у всіх книгарнях разом!

А тимчасом ви, коли хочете купити руску книжку або рускі ноти, попросту не маєте де вдати ся за своїм рідним твором. Бо спитайте ся, з ласки, в черновецких книгарів, що в них є нового з рускої літератури, то довідаєте ся, що тілько в них того письменьства і є, що книжочки для народної школи (і то мабуть лишень для трьох найнизших кляс). Отже попит хоть би й був, так нема де купувати. Але лишив би ся один вихід, хоть невигідний: удати ся до Львова. Але й тут гак. Львівскі книгарні не знають мабуть, що то рекляма і мало старають ся про то, аби знакомити загал з виданями прямо, посредством цінників, так як то діє ся по иньших краях. А заохота тут так само богато значить, як в иньшій галузі торговлі. Се чей-же ясно.

Однак задля невигоди зношеня треба хоть би маленької, та добре впорядкованої торговлі руских книжок, музикалій і творів штуки в Чернівцях.

Тут має повстати низша руска ґімназия, а далі й народна школа. Такі дві школи могли би достарчувати що року пересічно принаймні по триста зр. чистого зиску, і то за самі книжки. А така книгарня могла би бути сполучена з папірнею; зрештою мала би она, як сказано в горі, заробок від тих, для котрих є дорога народна література яко памятник творчої народної душі. А таких у нас немало, осередок же їх в Чернівцях. Чи отже не найде ся який руский купець, котрий би заняв ся таким інтересом? — А то було би шкода, бо потребу рускої книгарні провідає який-небудь жид і, не гаючи ся, використає той добрий ґешефт. А на таке вже заносить ся.

В память Тараса Шевченка відбула ся дня 26-го лютого (9-го марта) також в Київі публична панахида. Ґенерал-ґубернатор ґр. Ігнатєв зпочатку позволив був на панахиду в катедрі, але опісля переніс відправу до сусідної парохіяльної церковці. В церкві явила ся численна публика, аби помянути батька Тараса.

На конференциї епископів у Відни були між иньшими дня 12-го с. м. зібрані всі кардинали австрийскої половини монархії: ґр. Шенборн, др. Ґруша, др. Коп (архиепископ вроцлавский, котрого архидієцезия сягає також і на австрийский Шлеск), др. Сембратович і др. Галер. Конференция відбула ся в архиепископскій палаті кардинала ґр. Шенборна. Князї церковні були того дня на обіді у кардинала Ґруші.

На віденьскім університеті повстав заколоть досить поважний. Німецко-національні товариства т. зв. Burschenschaft-и рішили зірвати всякі зносини з студентами-жидами і навіть уважати їх неспосібними до сатисфакциї за обиду чести. Жидівскі студенти були зі скаргою у ректора університету і заявили, що не позволять себе безкарно обиджати. Що має в сїй справі дальше стати ся, над сим мали рішати скликані на суботу збори; яке рішене запало, ще не знаємо.

Першою студенткою львівского університету є п-на Фльора Огорек, донька професора німецкої ґімназиї д-ра Йосифа Огорка. Почавши від 1888 р. складала она кождого півроку іспити в ґімназиї, а минувшого року здала іспит зрілости з відзначенем. На тій підставі подала она до міністерства шкільництва просьбу о приняте яко звичайну студентку на фільозофічний факультет, а коли міністерство не згодило ся на те, вписала ся п-на Огорек яко надзвичайна студентка на медичний факультет львівского університету.

З ґімнастичного товариства. При нових виборах до виділу черновецкого ґімнастичного товариства вибрано дня 9-го с. м. головою адвоката д-ра Івана Дорнбавма, заступником ґімназияльного професора Корнила Козака, писарем надучителя Максима Кайндля, касиєром технїка Ілю Кампельмахера, господарем концепіста Роберта Шмемшуга, першим справником проф. Норберта Швайґера, а другим справником проф. Василя Івасюка.

Цікава книжка появила ся сими днями яко III. випуск справоздань краєвого статистичного бюра з-під пера університетского професора д-ра Рошмана і краєвого радника Захара. В нїй поділено населене краю після занятя. Де-що подрібного подамо иньшим разом.

Веселі Чернівці. На сю назву заслугує наше місто тепер після всякої справедливости. Недавно оголосив директор міского театру, що театральні представленя буде давати аж до 15-го квітня. Ледви від'їде театр, а вже приїде цирк, і то цирк великої слави, іменно цирк Сїдольного. Розуміє ся, що він буде електрично осьвітлений — се-ж у нас тепер само собою розуміє ся. А тепер надто оповіщеня подають відомість, що небавом приїде менажерия Прохаски. Чого-ж ще бажати? Хиба, аби болото спрятати вже раз.

Промова як телеґрама. Кому незнаний факт, що богато послів говорить цїлими годинами в парляменті, щоби лише потім виказати ся перед виборцями, що ось то они так дуже журять ся долею своїх виборців, що не щадять навіть свого горла! Звичайно буває так, що в тих промовах мало що доброго, отже шкода їх слухати. Тому президент палати послів бар. Хлюмецкий напімнув оногди послів, аби говорили по змозї коротко. Се взяв собі до серця пос. Морре і виголосив промову в формі телеґрами, чим передовсїм викликав немалу веселість. Ось та дотепна промова: „Щоби дати ясний примір бесїдникам, що люблять довго говорити, буду уживати по найбільшій части стилю телеґрамового: Висока палато! Упадок селяньства поступає безупинно. Стан не до здержаня. Поміч конче потрібна. Для чого нїчого не зробило ся? Прошу о відповідь дротом! (Жива веселість.) Недужий в небезпечности житя. Дотеперішні лїкарі не здібні; пишуть рецепти без дияґнози; оперують без помічників. Відобрати їм дипльоми! (Веселість). Я ставив нераз внесене скликати анкету до розслїдженя причин упадку. Длячого нїчого не зробило ся? На що резолюциї, коли нїчого не робить ся? Зараз оправдати ся! Гру на біржи збіжевій заказати! То лайдацтво і обманьство! (Веселість). Управильнити справу приналежности. Селянин не хоче вже удержувати міских калїк. Тягари на війско зменьшити. Зараз! (Веселість). Так дальше не може бути. Довги за великі, нероби товстїють від процентів. Шпорт випасає ся, що мало не пукне. (Веселість). Прошу зарадити, бо будемо процесувати ся. Що з обезпеченем на старість? Селянин і наймит не можуть щадити. Чекати, аж прийдуть социялїсти? Ті вже зроблять! Спасибі за то! (Жива веселість). Длячого не дати селянам безпосередного права виборчого? Длячого виключати їх робітників? Длятого, що панове посли боять ся потратити мандати? Палата послів то не дім притулку. Безпосередне право виборче громадам сїльским зараз вислати! Инакше прийдуть селяни і возьмуть собі! На що підвисшувати податок від пива? Анї не важити ся! (Жива веселість). Инакше крам замкнути, льокаль наймити! — Що чувати з новим законом о належитостях? Билиньский обіцяв, що буде. Кождий обіцював. Прошу додержати, бо инакше прийдемо самі.

З любови. 20-лїтний паробок в Раранчу, Николай Василенчук, залюбив ся в сїльску красавицю і думав небавом з нею одружитись. Тому стала на перешкоді бранка, до котрої єго сего року покликано. Яко сильно збудований мужчина не мав він надії, що буде увільнений від війскової служби, а три роки чекати на него дївчина не схотїла би може. Треба якось увільнити ся від війска, думав Василенчук, підставив праву руку під топорець і одним сильним махом відрубав вказуючій палець. Таким чином він вправдї зробив себе нездібним до війскової служби, але за те арештувала єго жандармерия і він буде тепер тяжко покутувати за свій вчинок. Се в теперішних часах рідкість, щоби хтось для увільненя від війскової служби себе тяжко скалїчив; передшими часами се бувало частїйше.

Здичілість людска. В Горішній Австриї в місточку Ст. Корона попала жандармерия на слїд такого злочину, що аж не хоче ся вірити, щоби чоловік був спосібний зробити щось такого. Іменно 70-лїтна властителька господи Тереса Бравнірс замкнула свою пасербицю до темної стайнї, в котрій держала єї цїлих шість лїт. Власти пересьвідчили ся, що нещасна жертва лютої мачохи ослїпла в наслїдок мук і виглядає як кістяк. Страшну ту женщину і двох пасербів, котрі знали, як знущає ся над їх сестрою мачоха, відставлено до карного суду.

Нещасливий випадок на зелїзници. Недалеко зелїзничої стациї Понґав-Бішофсгафен в Тиролю спіткнули ся поспішний і особовий поїзд, причім один надкондуктор згинув на місци, два кондуктори тяжко ранені, а 10 осіб легко. Причина сего нещастя доси ще не вислїджена.

Весела служниця. В Варшаві — як доносять тамошні ґазети — лучила ся така пригода: Перед кількома днями замітив полїциянт на одній улици молодого офіцира з довгою чорною бородою, котрий звертав на себе увагу незвичайним поведенем і голосним сьміхом, кілько разів якийсь вояк поздоровляв єго. Офіцир побачивши, що на него звернули увагу, доміркував ся, що єсть і війшов скоро до сїний одного дому. За ним пішов полїциянт і показало ся, що офіциром була — молода дївчина, Ґришина, служниця у одного з офіцирів. В неприсутности своїх панів перебрала ся в мундур, прилїпила бороду і так вийшла на улицю. Збиточну дївчину потягнено до одвічальности.

Славний постник Джіованні Суччі, Італїянець, приїхав послїдними часами до Відня і хоче там 40 днів постити. Суччі обіцяв, що в часї свого посту об'їде улиці Відня на кони в повній, тяжкій лицарскій збруї, аби дати доказ, що піст не вменьшив єго сили. Суччі подорожував давнїйше по Африцї і там відкрив в собі ту дивну прикмету, що може дуже довго постити. Пізнїйше давав він проби посту по 40 днів в Льондонї, Римі і ин. містах і все пробу видержав.

Складки. На друкарню зложили далї уч. з Давидівців Сиротюк 2 зр., надуч. Савіцкий з Мамаївців 3 зр., лїкар др. Т. Соневіцкий з Жабя 1 зр., о. Волод. Коржиньский сотруд. в Жабю 50 кр., панї Іванна Коржиньска з Жабя 50 кр. — Разом доси зложено на друкарню **384 зр. 60 кр.** Якже-ж то ще далеко до суми 7000 зр.?! Правда 2000 зр. вже заплачено завдатками панів д-ра Смаль-Стоцкого, Пігуляка і Ясеницкого. Але що далї? Покажім, що власними силами годні ми, коли вже нїчого більшого, так бодай друкарню собі роздобути.

Телеґрами „Буковини“.

З дня 16-го марта 1896 року.

Ментона. Цїсар вибрав ся о год. 1-шій і 35 мін. в дорогу назад до Відня через Вентімілїя, а цїсарева відїхала на остров Корфу.

Відень. Яких 20.000 робітників, мужчин і женщин, а також около 50 студентів пустились пополудню в похід на центральне кладовище, там зложили на обелїску погибших в марті 81 вінцїв з червоними стяжками. Богато бесїдників держало промови, відповідні до сего сьвята, по німецки, по чески і по італїяньски, котрі оплескувано; послїдна промова закінчилась окликом „Слава!“ в честь робітників з Карвіну-Острави. По відсьпіваню жалобної пісні пустив ся похід назад до міста. Не було жадних випадків.

Цїни збіжа і других продуктів.

Дня 9-го марта 1896.

		Львів.			Чернівцї.		
Пшениця . .	від	7.30	до	7.80	від	7.60	до 7.70
Жито . . .	„	6.25	„	6.50	„	6.20	„ 6.25
Ячмінь бров. .	„	5.—	„	6.—	„	4.80	„ 4.90
Ячмінь простий	„	4.50	„	5.—	„	5.50	„ 5.75
Овес . . .	„	5.30	„	5.90	„	5.10	„ 5.25
Ріпак . . .	„	8.20	„	8.75	„	9.25	„ 9.50
Горох . . .	„	6.—	„	8.—	„	5.—	„ 6.—
Вика . . .	„	0.—	„	0.—	„	0·—	„ 0.—
Льнянка . .	„	0.—	„	0.—	„	0.—	„ 0.—
Біб	„	0.—	„	0.—	„	0.—	„ 0.—
Бобик . . .	„	4.25	„	4.75	„	0.—	„ 0.—
Гречка . . .	„	0.—	„	0.—	„	0.—	„ 0.—
Конюшина черв.	„	25.—	„	32.—	„	29.—	„ 33.—
Конюшина біла	„	45.—	„	65.—	„	0.—	„ 0.—
Конюш. шведск.	„	30.—	„	40.—	„	0.—	„ 0.—
Кукуруза нова	„	5.—	„	5.50	„	4.55	„ 4.65

Хміль 00.— 00.— злр. за кільо у Львові оковита за 10.000 лїтрів 12.50—12.75

Лїтературне Товариство

„РУСКА БЕСЇДА“

в Чернівцях,

улиця Петровича число 2,

має на складї:

„Ілюстровану бібліотеку“

для молодїжи, міщан і селян, редаґовану Омеляном Поповичем

року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892, 1894, по **1** зр. **20** кр. за рочник, а всї **7** разом за **7** зр.

З пересилкою почтовою **7** зр. **30** кр.

Добрі Ради.

Часопись ілюстрована для господарства, домівства і забави. Виходить в Рогізнї що місяця. Передплата, платна в Рогізнї, виносить на рік 1 зр. 50 кр. Адреса: „Добрі Ради“ в Рогізнї, почта Садаґура.

В редакциї можна ще дістати давні рочники Добрих Рад.

В КОЖДІЙ РУСКІЙ ХАТЇ і ШКОЛЇ

повинна находити ся

Народописна карта

українсько-руского народу,

зладжена д-ром Гр. Величком, видана товариством „Просьвіта“, а виконана в лїтоґрафічнім закладї Андрія Андрейчина у Львові.

Книгарска цїна карти, наклеєної вже на полотнї, виносить 3 зр. 50 кр., а для членів „Просьвіти“ і передплатників „Зорі“ 2 зр. 50 кр., з рекомендованою пересилкою 3 зр.

Купити можна в „Просьвітї“ у Львові, ринок ч. 10.

Наклад невеликий; купуйте чимскорше!

Котвиця

Liniment. Capsici comp.

з аптики Ріхтера в Празї, загально признаний **знаменитий усмирюючий лїк на втиранє:** по цїнї 40 кр., 70 кр. і 1 зр.; можна купити у всїх аптиках. Просимо жадати сей **загально улюблений лїк** просто під назвою

Ріхтера Liniment з котвицею

і принимати з осторожностию лише фляшки зі знаним знаком охоронним „Котвиця“, бо лише ті правдиві.

Аптика Ріхтера під золотим львом у Празї.

„Днїстер“

товариство взаїмних обезпечень

у Львові ул. Валова ч. 11.

перше і одиноке руске товариство асекурацийне, припоручене Всч. Духовеньству і всїм вірним через Впреосьв. Митр. і Преосьв. Еп. Ординарияти всїх трех галицких Епархій, обезпечає будинки, скот, господарскі знаряди, збіже в зернї і соломі, сїно в стогах і будинках против шкід огневих за можливо найнизшою оплатою.

Шкоди лїквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарі, а договори заключені з першими Товариствами контрасекурацийними подають **„Днїстрови“** можність обезпечувати і виплачувати **і найвисші суми.**

Полїси „Днїстра“ приймає банк краєвий у Львові при позичках іпотечних.

На житє можна обезпечати ся **через „Днїстер“** після **всїх можливих** комбінаций **в товаристві взаїмних обезпечень в Кракові**, котре дає як найкористнїйші услівя і видає полїси і квіти в рускім язицї.

Товариство взаїмного кредиту „Днїстер“, стоваришенє зареєстроване з обмеженою порукою, принимає від своїх членів і третих лиць **вкладки** до опроцентованя **по 5** процент. Ґваранция цїлковита. Удїли по 50 корон. Позички удїляють ся тілько властителям реальностий, вільних від тягарів, за порукою двох членів. З позичок відтягає ся десята часть на удїл.

Зголошеня о удїленє **аґенциї** в місцевостях, де „Днїстер“ не є заступлений, приймають ся.

Виданя „Буковини“.

Перші Зорі, оповіданє Теодота Галїпа, сторін 110, вісїмки, цїна 30 кр., з пересилкою 35 кр.

В день сьвятої волї. Оповіданє О. Я. Кониського, сторін 42, 16-ки, цїна 10 кр., з пересилкою 12 кр.

Для передплатників „Буковини“ обі книжки коштують лише 30 кр. разом з пересилкою.

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1-го мая 1895 після середно-европейского годинника.

Приходять	Поїзди поспішні			особові			мішані	
до Чернівцїв								
З Відня, Кракова, Львова, Станїславова, Коломиї і Снятина	12^{24}	.	.	$6^{\underline{39}}$	$10^{\underline{34}}$	6^{30}		
З Букарешту, Яс, Сучави, Глїбоки	2^{49}	.	.	$9^{\underline{20}}$	$9^{\underline{31}}$	5^{00}		
З Новоселицї, Садаґури .	.	.	.	.	.	.	$11^{\underline{45}}$	$9^{\underline{35}}$
до Львова								
З Відня, Кракова . . .	1^{22}	$5^{\underline{10}}$	$8^{\underline{40}}$	$7^{\underline{00}}$	$9^{\underline{06}}$	9^{00}		
З Букарешту, Сучави, Чернівцїв, Станїславова .	$9^{\underline{50}}$	.	.	1^{32}	7^{37}	$6^{\underline{17}}$		
З Підволочиск	2^{25}	$10^{\underline{00}}$	.	8^{25}	5^{00}	.		
З „ на Підзамче	2^{13}	$9^{\underline{44}}$	.	8^{12}	4^{33}	.		
Зі Стрия.	.	.	.	$12^{\underline{05}}$	8^{10}	1^{42}		
З Белзця	.	.	.	8^{00}	4^{40}	.		
Зі Сколього і Стрия . .	.	.	.	$9^{\underline{16}}$	.	.		
З Відня, Кракова (т. зв. блискавичний потяг) .	.	.	.	.	.	.		

Відходять	Поїзди поспішні			особові			мішані	
з Чернівцїв								
До Снятина, Коломиї, Станїславова, Львова, Кракова і Відня	3^{04}	.	.	9^{48}	$9^{\underline{47}}$	$5^{\underline{13}}$		
До Глїбоки, Сучави, Яс, Букарешту	12^{44}	.	.	$6^{\underline{54}}$	$10^{\underline{44}}$	6^{30}		
До Садаґури, Новоселицї .	.	.	.	.	.	.	8^{30}	6^{25}
зі Львова								
До Кракова і Відня . .	8^{40}	2^{50}	$11^{\underline{00}}$	$4^{\underline{55}}$	10^{25}	$6^{\underline{45}}$		
„ Підволочиск	.	1^{56}	$5^{\underline{46}}$	.	9^{50}	$10^{\underline{20}}$		
„ „ з Підзамча .	.	2^{10}	6^{00}	.	10^{14}	$10^{\underline{44}}$		
„ Чернівцїв, Сучави, Яс, Букарешту	6^{15}	.	.	$10^{\underline{30}}$	2^{40}	10^{35}		
„ Стрия	.	.	.	$5^{\underline{25}}$	9^{33}	$7^{\underline{38}}$		
„ Белзця	.	.	.	9^{15}	$7^{\underline{10}}$			
„ Сколього і Стрия . .	.	.	.	.	.	3^{00}		
„ Кракова, Відня, (т. зв. блискавичний потяг) .	8^{40}	.	.	.	.	.		

Підчеркнені числа означують пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-европейский час ріжнить ся від львівского о 36 мінут, а від черновецкого о 44 мінут; коли на зелїзници є 12 год., то на львівскім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецкім 12 год. 44 мінут.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**

З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA KUL